

**UCHWAŁA NR XLII/309/2023
RADY GMINY TARNAWATKA**

z dnia 23 czerwca 2023 r.

**w sprawie uchwalenia „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób
doznających przemocy domowej w Gminie Tarnawatka na lata 2023-2026”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) Rada Gminy Tarnawatka uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Tarnawatka na lata 2023-2026” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Tarnawatka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Kazimiera Mańdziuk

Załącznik
do Uchwały Nr XLII/309/2023
Rady Gminy Tarnawatka
z dnia 23 czerwca 2023r.

**„GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE TARNAWATKA NA LATA 2023-2026”**

Tarnawatka 2023

SPIS TREŚCI

- 1. WPROWADZENIE**
- 2. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE**
- 3. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE**

Procedura Niebieska Karta

Zespół Interdyscyplinarny

- 4. ADRESACI PROGRAMU**
- 5. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE POMOC W ZAKRESIE PRZEMOCY W RODZINIE
DLA OSÓB Z TERENU GMINY TARNAWATKA**
- 6. CELE PROGRAMU I ICH REALIZACJA**
- 7. PRZEWIDYWANE EFEKTY**
- 8. FINANSOWANIE PROGRAMU**
- 9. MONITORING I EWALUACJA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2023-2026**
- 10. PODSUMOWANIE**

1. Wprowadzenie

Podstawową grupę społeczną pełniącą niezwykle istotne funkcje stanowi rodzina.

To rodzina wywiera kluczowy wpływ na zachowanie się jednostek zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz rodziny. Rodzina jest miejscem, gdzie dziecko dokonuje pierwszych prób w kontaktach społecznych, doświadcza ograniczeń i wzmocnień w rozwoju oraz nabiera zaufania do otaczającego go świata. Rodzina powinna zaspokajać potrzebę bezpieczeństwa, miłości, przynależności, szacunku, uznania i przekazuje obowiązujące w społeczeństwie wartości, normy i wzorce zachowań. Jednak coraz częściej słyszymy, że rodziny nie wywiązują się ze swoich zadań, że zamiast poczucia bezpieczeństwa jest strach i niepewność, zamiast miłości - ból i cierpienie, zamiast szacunku i uznania - ośmieszanie i upokarzanie.

Dom rodzinny powinien być miejscem, w którym jesteśmy kochani, chronieni nabieramy sił do pracy lub nauki. Dla wielu osób dorosłych i dzieci dom nie stanowi azylu lecz jest niebezpiecznym miejscem, gdzie regularnie doświadcza się cierpienia fizycznego i psychicznego. Krzywdzenie dziecka odciska piętno na wszystkich sferach rozwojowych. Ma konsekwencje dla zdrowia fizycznego, rozwoju umysłowego oraz stanu psychicznego. Rodzina, w której podstawowe więzi oraz kryteria funkcjonowania zostały zaburzone kształtują młodego człowieka na osobę pozbawianą elementarnych umiejętności funkcjonowania na poziomie emocjonalnym i społecznym. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnie występującym w naszym społeczeństwie. Przemoc dotyka rodziny o różnym statusie społecznym i ekonomicznym a nie jak dotychczas sądzono występuje wyłącznie w środowiskach marginesu społecznego. Coraz częściej to osoby wykształcone, majątne, zajmujące prestiżowe stanowiska, lubiane i szanowane przez innych z premedytacją zadają ból i cierpienia swoim najbliższym. Gradacja zjawiska przemocy w rodzinie i jego destrukcyjny wpływ na jednostkę stanowi niebagatelny problem społeczny zatem jednym z głównych zadań polityki społecznej jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez realizowanie na różnych szczeblach życia publicznego w naszym kraju programów profilaktycznych.

System przeciwdziałania przemocy w Polsce określa ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.), która między innymi wskazuje jednostkom samorządu terytorialnego oraz organom administracji rządowej zadania do realizacji, określa sposób postępowania z osobą doznającą przemocy w rodzinie oraz z jej sprawcą.

Ustawodawca w art. 6 ust. 2 oraz art. 9 wyżej cytowanej ustawy wyznaczył gminom zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Stosownie do jej zapisów zadaniem gminy jest:

- a) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- c) zapewnienie osobom doznającym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.

Diagnostując przemoc domową można przyjąć perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat sprawcy. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Perspektywa społeczna to odbiór społeczny zjawiska przemocy domowej, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy, prospołeczność obywateli, postawy i czynniki mogące sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać.

Przemoc w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Zjawisko przemocy w rodzinie determinować może wiele różnych czynników a prawdopodobieństwo jej wystąpienia intensyfikują następujące czynniki:

- a) status ekonomiczny, niski poziom zarobków, zagrożenie utratą zatrudnienia,
- b) alkoholizm, nadmierne spożywanie alkoholu, które ogranicza możliwość kontroli własnego postępowania i podnosi prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, powoduje zaburzenia percepcji i realnej oceny rzeczywistości,
- c) dziedziczenie wzorca przemocy, bycie świadkiem lub ofiarą przemocy w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w dorosłości,
- d) osobowość sprawcy, chęć dominacji, wrodzona lub nabyta skłonność do agresji, brak empatii, niska wrażliwość, nieufność, zazdrość, niskie poczucie własnej wartości, obawa przed odrzuceniem i utratą własnej rodziny,
- e) osobowość osoby doświadczającej przemocy, co oznacza brak umiejętności jednostki do przystosowania się do zmieniających się warunków środowiskowych i utrzymania optymalnego poziomu funkcjonowania psychospołecznego. Osobowość dezadaptacyjną charakteryzują następujące cechy, tj. przekonanie osoby, że funkcjonuje poza społecznością, lęk przed niepowodzeniami, brak wiary we własne możliwości, przekonanie, że nie ma na nic wpływu, że wszystko jest uzależnione od warunków zewnętrznych, pesymistyczna wizja przyszłości, poczucie osamotnienia, zubożenie, rezygnacja, nieśmiałość w kontaktach z innymi, sztuczność, nieszczerłość,
- f) normy społeczne i kulturowe - w wielu środowiskach nadal istnieje przeświadczenie o prawie rodziców do dominacji nad dziećmi, a mężczyzn nad kobietami, wciąż utrwalany jest model przebojowego i silnego mężczyzny, który jest zdobywcą a kobieta powinna być mu podległa. Wciąż istnieje przekonanie o skuteczności dyscyplinowania dzieci za pomocą kar cielesnych oraz stereotypowe przekonanie o tym, że „własne brudy należy prać we własnym domu”, „w sprawy rodziny nie należy się wtrącać”, „nie mówi się nikomu, co dzieje się w domu”.

Zjawisko przemocy w rodzinie charakteryzuje:

- intencjonalność - działanie sprawcy jest zamierzone i ma na celu kontrolowanie, podporządkowanie sobie ofiary;
- dysproporcja sił - sprawca ma przewagę (fizyczną, emocjonalną, intelektualną, ekonomiczną, społeczną) nad ofiarą;
- naruszanie praw i dóbr osobistych - sprawca wykorzystując przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary np. prawo do godności lub nietykalności cielesnej;
- szkody i cierpienie ofiar - działanie sprawcy przynosi ofierze szkody fizyczne, psychiczne, materialne.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się poprzez:

1. **Przemoc fizyczna** która jest intencjonalnym zachowaniem niosącym ryzyko uszkodzenia ciała. Przejawami przemocy fizycznej są uderzanie, szarpanie, kopanie, policzkowanie, duszenie, wykręcanie rąk, popychanie, rzucanie przedmiotami, przypalanie papierosem, plucie, napaść z użyciem broni, krępowanie lub uwięzienie, świadome stwarzanie niebezpiecznych sytuacji stanowiących zagrożenie fizyczne. Katalog form tego rodzaju przemocy nie ogranicza się do wymienionych powyżej, gdyż w praktyce spotyka się ich znacznie więcej.
2. **Przemoc psychiczna** charakteryzuje się przymusem i groźbą, zastraszaniem, emocjonalnym wykorzystywaniem, za które uważa się oskarżanie, upokarzanie, wmawianie choroby psychicznej, poniżanie, obwinianie i manipulowanie poczuciem winy, izolowanie przez kontrolowanie lub zakaz kontaktu z innymi, zabranianie korzystania z telefonu, samochodu, zakaz opuszczania domu, itd.
3. **Przemoc ekonomiczna** polega na tym, że jedna z osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym staje się zależna finansowo od partnera, przejawia się to poprzez ograniczanie dostępu do pieniędzy lub informacji o stanie finansowym rodziny, zmuszanie do proszenia o środki finansowe na zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych, wykradanie pieniędzy z budżetu domowego, niedopuszczanie współpartnera do pracy zarobkowej.
4. **Przemoc seksualna** polega na wymuszaniu nieakceptowanych przez ofiarę zachowań, w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły fizycznej a także na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu.
5. **Zaniedbanie = zaniechanie** ciągle niezaspokajanie potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc domowa jest wskazywana jako zjawisko o dużym stopniu szkodliwości zwłaszcza dla jej ofiar. Oprócz szkód fizycznych w postaci obrażeń ciała, powoduje również szkody psychiczne, które pojawiają się z czasem i wymagają długotrwałego i profesjonalnego leczenia.

Należą do nich:

- a) zaburzenia depresyjne tj. obniżony nastrój, niska samoocena, negatywne myślenie o sobie, brak chęci do działania,
- b) zaburzenia lękowe – odczuwanie lęku przed podjęciem działania, odrzuceniem, krytyką,
- c) wiktylizacja – przyjęcie tożsamości ofiary, czyli skutek doznawania przemocy, podejmowania nieskutecznych prób obrony siebie oraz nieumiejętnych prób pomocy z zewnątrz nabiera przekonania, że na takie zachowanie zasługuje,
- d) uzależnienia – alkoholizm, narkomania, lekomania, hazard są dla ofiary ucieczką od bólu fizycznego i psychicznego,
- e) zespół zaburzeń stresu pourazowego – objawia się powtórным doświadczaniem traumatycznego przeżycia poprzez wspomnienia lub powracające koszmary senne, powoduje nadpobudliwość, problemy ze snem, z zapamiętywaniem trudności z koncentracją uwagi, drażliwość, złość, nadmierna czujność, omdlenia, unikanie rozmów na temat wydarzenia oraz miejsc i osób związanych z przykrym doświadczeniem.

3. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie

Gmina Tarnawatka jest gminą wiejską, znajduje się na terenie województwa lubelskiego, położona w powiecie tomaszowskim. Powierzchnia gminy Tarnawatka wynosi 82,66 km². Centrum miejscowości Tarnawatka skupia życie handlowe, kulturalne i rozrywkowe poprzez działalność Gminnego Ośrodka Kultury, Zespołu Szkół i Przedszkola, Gminnej Biblioteki. Tu również swoją siedzibę ma Urząd Gminy Tarnawatka.

Gminę Tarnawatka według danych ewidencji ludności na dzień 31 grudnia 2022 r. zamieszkiwało 3 886 osób. Na terenie gminy działa 14 sołectwa: Dąbrowa Tarnawacka, Huta Tarnawacka, Kłocówka, Kunówka, Niemirówek, Niemirówek-Kolonia, Pańków, Pauczne, Podhucie, Sumin, Tarnawatka, Tarnawatka-Tartak, Tymin, Wieprzów.

Na terenie Gminy Tarnawatka instytucją odpowiedzialną za pomoc jednostkom i rodzinom w przewyżczeniu kryzysowych sytuacji życiowych, nie mającym możliwości ich samodzielnego pokonania jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Pomocy społecznej udziela się przy łącznym spełnieniu dwóch przesłanek: wystąpienia trudnej sytuacji życiowej i niemożności jej samodzielnego przezwyciężenia, biorąc w szczególności pod uwagę przesłanki wynikające z art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Rodziny mogą otrzymywać pomoc finansową i niefinansową z pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.

Z uwagi na wielowymiarowość problematyki występującej w rodzinie dotkniętej przemocą w rodzinie, różnorodne współwystępujące dysfunkcje (uzależnienie od alkoholu, zaburzenia osobowości, rozpad rodziny), wskazane jest, aby w trakcie diagnozowania problemu zwrócić uwagę na te kwestie, które mają istotny wpływ na życie rodziny, charakter relacji w niej występujący, możliwości nawiązania komunikacji z poszczególnymi członkami rodziny i stosowania właściwych form pracy socjalnej oraz zastosowania adekwatnych do sytuacji usług, tj. profesjonalne poradnictwo, towarzyszenie w docelowym rozwiązywaniu problemu przemocy w rodzinie, korygowanie i psychoedukacja adresowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej osobom i członkom rodzin, z terenu Gminy Tarnawatka, w których występuje problem alkoholowy i narkotykowy, a w szczególności, gdy związany jest z przemocą w rodzinie realizowane jest przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Lubelskim.

Procedura Niebieska Karta

"Niebieska Karta" jest formularzem opisującym sytuacje, w których dochodzi do przemocy w rodzinie, która została uregulowana w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku a także działania podejmowane na rzecz osoby poszkodowanej. Wszczęcie procedury "Niebieskiej Karty" następuje w przypadku powzięcia, w toku prowadzenia czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. Służy dokumentowaniu faktów związanych z przemocą w danej rodzinie, ocenie zagrożenia dalszą przemocą oraz jako dowód w sprawach sądowych.

Niebieska Karta może być wypełniona przez:

- a) funkcjonariusza policji,
- b) pracownika socjalnego,
- c) lekarza, pielęgniarkę, położną, ratownika medycznego,
- d) pedagoga szkolnego lub wychowawcę,
- e) członka gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Po wypełnieniu "Niebieska Karta" jest przekazywana do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Przewodniczący może powołać grupę roboczą w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie. Wszczynając procedurę "Niebieskiej Karty" podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa każdej osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Każda osoba poszkodowana ma prawo do pomocy w tym spisania "Niebieskiej Karty" w sytuacji gdy jest dotknięta przemocą. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą nie wymaga jej zgody.

Zespół Interdyscyplinarny

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy na terenie Gminy Tarnawatka wchodzi przedstawiciele następujących instytucji:

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnawatce;
- b) Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- c) Powiatowa Komenda Policji w Tomaszowie Lubelskim;
- d) Sąd Rejonowy w Tomaszowie Lubelskim;
- e) NZOZ Ośrodek Zdrowia w Tarnawatce;

f) Zespół Szkół i Przedszkola w Tarnawatce

Zgodnie ze znowelizowaną Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej zespół interdyscyplinarny realizuje ustawowe zadania szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- monitorowanie procedury "Niebieskie Karty";
- przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w [art. 66c](#) ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535)

Zespół interdyscyplinarny przed złożeniem zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2 pkt 10, może wystąpić do właściwego starosty o przesłanie informacji dotyczącej wypełniania przez osobę stosującą przemoc domową obowiązków zawartych w art. 4 ust. 6.

Wnioski grupy diagnostyczno-pomocowej, o których mowa w ust. 8 pkt 5 i 6, są dla zespołu interdyscyplinarnego wiążące.

Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- dokonanie, na podstawie procedury "Niebieskie Karty", oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- realizacja procedury "Niebieskie Karty" w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury "Niebieskie Karty" pod jej nieobecność;
- realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w [art. 66c](#) ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń;
- monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty";
- zakończenie procedury "Niebieskie Karty";
- dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
- uznania braku zasadności wszczęcia procedury "Niebieskie Karty",

-wszczenia procedury "Niebieskie Karty";
-informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury "Niebieskie Karty".

Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Tarnawatka, według danych będących w posiadaniu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Tarnawatka w latach 2019 -2021, zebranych w ramach procedury „Niebieskie Karty” przedstawia się następująco:

Tabela 1. Liczba wszczętych procedur NK w poszczególnych latach

Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	2019	2020	2021
	17	11	4

Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z przedstawionych danych, na terenie Gminy Tarnawatka możemy zauważyć tendencję spadkową, jednak te dane nie oddają w pełni zjawiska przemocy domowej na terenie gminy.

Jak wynika z obserwacji pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, przypadki przemocy zostają nieujawnione, ze względu na to, iż osoby doznające przemocy często boją się, wstydzą, przyznać co dzieje się w domu. Można zauważyć brak współpracy ze strony osób doświadczających przemocy oraz ich rodzin (strach przed sprawcą, stygmatyzacją, wstyd, przekonanie, iż nikt nie jest w stanie pomóc). Stereotypy obecne w środowisku lokalnym skutecznie utrudniają wykrywanie przypadków przemocy w rodzinie. Z analizy treści wszczętych procedur wynika iż osobami stosującymi przemoc w rodzinie są głównie mężczyźni. W większości przypadków sprawcy w chwili popełnienia przestępstwa znajdowali się pod wpływem alkoholu, co wskazuje, że alkohol jest jedną z głównych przyczyn diagnozowania przemocy. Osoby, co do których zachodziło podejrzenie, że są ofiarami przemocy domowej były informowane o przysługujących im uprawnieniach i kierowane do instytucji udzielających specjalistycznego poradnictwa głównie prawnego, psychologicznego i medycznego.

4. Adresaci Programu

Adresatami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, są:

1. ofiary przemocy w rodzinie
 - dzieci,
 - współmałżonkowie lub partnerzy,
 - osoby w wieku senioralnym,
 - osoby niepełnosprawne pozostające w zależności od sprawcy,
2. sprawcy przemocy w rodzinie,
3. świadkowie przemocy w rodzinie,
4. przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w razie wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie, społeczność lokalna.

Podmioty świadczące pomoc w zakresie przemocy w rodzinie dla osób z terenu Gminy Tarnawatka.

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnawatce;
- b) Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- c) Powiatowa Komenda Policji w Tomaszowie Lubelskim;
- d) Sąd Rejonowy w Tomaszowie Lubelskim;

- e) NZOZ Ośrodek Zdrowia w Tarnawatce;
- f) Zespół Szkół i Przedszkola w Tarnawatce;

6. Cele programu i ich realizacja

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach tego Programu mają służyć ochronie rodzin zagrożonych przemocą oraz poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy. Aby skutecznie zapobiegać problemowi przemocy i niwelować patologiczne zachowania należy zbudować wielopoziomowy, spójny system pomocy dla rodzin uwięzionych w przemoc, którego fundamentem będzie aktywizacja zasobów lokalnych a przede wszystkim łatwiejszy dostęp do specjalistów.

Głównym celem niniejszego Programu jest ograniczanie zjawiska przemocy domowej w Gminie Tarnawatka, zapewnienie ochrony jej ofiarom oraz skuteczne oddziaływanie na jej sprawców.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizowanie poniżej wskazanych celów operacyjnych:

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

7. Przewidywane efekty

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2026 związany jest z realizowaniem ustawowych zapisów, którego celem jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Rodzinie na lata 2023-2026 stanowi kontynuację programu realizowanego w latach poprzednich uzupełnioną o zdobyte umiejętności i doświadczenia, których efekty będą widoczne w:

- a) zmianie postaw społeczności lokalnej,
- b) zwiększeniu społecznej wrażliwości i zaangażowaniu w problematykę dotyczącą przeciwdziałania przemocy,
- c) profilaktyce i edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie poznania skutków stosowania przemocy w rodzinie,
- d) promowaniu metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- e) poszerzaniu dostępności i skuteczności pomocy dla osób doświadczających przemocy,
- f) wzroście liczby osób zajmujących się profesjonalnie pomocą ofiarom i sprawcom przemocy.

8. Finansowanie Programu

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2026 będzie finansowana ze środków budżetu Gminy Tarnawatka.

9. Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2026

Stały coroczny monitoring i ewaluacja Programu mają na celu sprawdzanie efektywności prowadzonych działań, podejmowanych zadań i sposobów ich realizacji, by w konsekwencji zwiększać efektywność pracy poszczególnych jednostek w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie. Ważna jest szybkość reagowania na ujawniane przypadki przemocy w rodzinie, odpowiednie reagowanie i podejmowanie wszelkich dostępnych działań, by minimalizować przypadki przemocy w rodzinie, łagodzić jej skutki a także podnosić świadomość społeczną w tym zakresie .

Ocena realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej będzie dokonywana 2 razy w roku przez Zespół Interdyscyplinarny w formie sprawozdania resortowego z działalności Zespołu.

10. Podsumowanie

Intencją programu jest dążenie do integracji i aktywizacji specjalistów i instytucji w obrębie poszczególnych jego zadań w celu skuteczniejszej i kompleksowej pomocy ofiarom z jednoczesnym, pakietem działań, adresowanych do sprawców.

Zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie powinno opierać się na:

- a) interdyscyplinarności działań instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem i zapobieganiem problemu przemocy,
- b) informowaniu społeczeństwa,
- c) profesjonalizmie osób pomagających,
- d) stałym podnoszeniu kwalifikacji pracowników realizujących działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W pomocy rodzinom, w których występuje przemoc, jest niezwykle istotne, aby interwencja pociągała za sobą dalsze działania; ważne jest aby odpowiednie służby i instytucje podejmowały dalsze kroki jak najszybciej, zmierzające do trwałego zatrzymania przemocy.